

Koronavirus (SARS-CoV-2) i COVID-19 bolest

Smjernice organizatorima jedriličarskih natjecanja

Verzija 1.0 – 30. svibanj 2020

Koronavirus SARS-CoV-2 i COVID-19bolest

Smjernice organizatorima jedriličarskih natjecanja

Izdanje

Hrvatski jedriličarski savez

Osječka 11

21000 Split

Verzija 1.0 – 30. svibanj 2020

Tel: +385 (0)21 345 788

Email: hjs@hjs.hr

Web: <https://www.hjs.hr>

Hrvatski jedriličarski savez (HJS) je hrvatska krovna jedriličarska organizacija.

Međunarodni naziv za Hrvatski jedriličarski savez je **Croatian Sailing Federation**.

Osnovan je 1940., a obnovljen je 18. prosinca 1950. u Zagrebu.

Od međunarodnih organizacija, članom je Međunarodnog jedriličarskog saveza (World Sailing - WS, prije ISAF) i Europskog jedriličarskog saveza (European Sailing Federation (EUSAF)) od 2. veljače 1992. godine.

Sadržaj

	Stranica:
1. Uvod	4
2. Ograničenja na mjestima ulaska	6
3. Mjere osobne zaštite od COVID-19 za sudionike jedriličarskih natjecanja	9
4. Jedriličarska natjecanja kao masovna okupljanja	12
5. Procjena rizika	13
6. Plan mjera za smanjenje rizika prijenosa SARS-CoV-2 virusa tijekom jedriličarskih natjecanja (COVID-19 Plan)	19
7. Informiranje sudionika prije regate	25
8. Probir sudionika	26
9. Komunikacija i osvješćivanje rizika	27
10. Mjere osobne higijene za službene osobe, djelatnike i volontere organizatora jedriličarskih natjecanja	28
11. Nadzor sudionika	29
12. Slučajevi za koje se postavi sumnja na COVID-19	30
13. Smjernice za postupanje sa slučajevima u kojima se sumnja na zarazu virusom SARS-CoV-2 namijenjene zdravstvenim djelatnicima	32
14. Mjere predostrožnosti u zdravstvenoj stanici u marini/luci	33
15. Postupanje u slučaju postavljanja sumnje na COVID-19	34
16. Izolacija	35
17. Laboratorijsko testiranje	36
18. Hospitalizacija sumnjivih i potvrđenih slučajeva COVID-19	37
19. Identifikacija bliskih kontakata (izloženost visokog rizika)	39
20. Postupanje s kontaktima osoba za koje se sumnja na zarazu virusom SARS-CoV-2	42
21. Prijavljivanje slučajeva nadležnim zavodima za javno zdravstvo	44
22. Čišćenje, dezinfekcija i zbrinjavanje otpada u slučaju pojave bolesti COVID-19	45
23. Oprema	46
24. Period nakon završetka regate	47
25. Prilog	48

1. Uvod

Ove je smjernice izradio Hrvatski Jedriličarski Savez (HJS), kao odgovor na trenutnu pandemiju korona virusa (COVID-19), kako bi podržao sve naše jedriličarske klubove i sportaše. Namjena im je pomoći u provođenju savjeta agencija Ujedinjenih naroda, uključujući Svjetsku zdravstvenu organizaciju (WHO), Međunarodni olimpijski odbor (IOC), Europskog centra za prevenciju i kontrolu bolesti (ECDC) kao i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ) te uputa izdanih od Svjetske jedriličarske federacije / World Sailing (WS).

COVID-19 je zarazna bolest koja se prenosi korona virusom (SARS-CoV-2) i koja može dovesti do teškog akutnog respiratornog sindroma i upale pluća. Prvi je put prijavljena u prosincu 2019. godine u Wuhanu u Kini. Virus je sada raširen globalno. Cjepivo trenutno nije dostupno a zdravstvene vlasti širom svijeta angažirane su na suzbijanju pandemije primjenom preventivnih mjera radi ograničavanja i usporavanja širenja prijenosa virusa. 30. siječnja 2020., generalni direktor Svjetske zdravstvene organizacije, nakon savjeta Odbora za hitnost, sazvanog u skladu s Međunarodnim zdravstvenim propisima (IHR 2005.), proglasio je trenutnu epidemiju COVID-19 zdravstvenom hitnošću od međunarodnog značaja. 11. ožujka, Svjetska zdravstvena organizacija proglasila je da je COVID-19 postao pandemija zbog brzine i razmjera prijenosa, a ne zbog težine bolesti.

Ovaj veliki javno zdravstvo izazov zahtijeva usku suradnju međunarodnih agencija, vlada i organizatora sportskih natjecanja, kako bi se zaštitilo zdravlje sudionika i šire zajednice. Zbog nepredvidivog širenja trenutne pandemije došlo je do pogoršanja situacije u cijelom svijetu, što ima značajan utjecaj na pripreme sportaša za predstojeće *Olimpijske igre Tokio 2020.* koje su se trebale održati od 24. srpnja do 9. kolovoza 2020. godine.

U postojećim okolnostima, 30. ožujka, Međunarodni olimpijski odbor (IOC), Međunarodni paraolimpijski odbor (IPC), Organizacijski odbor Tokio 2020., Uprava Tokija i japanska vlada,

dogovorili su nove datume igara XXXII. Olimpijade u 2021. godini. *Olimpijske igre Tokio 2020.* održati će se od 23. srpnja do 8. kolovoza 2021. godine.

Odgađanje većine međunarodnih velikih sportskih događaja daje zdravstvenim vlastima i svima koji su uključeni u njihovu organizaciju dodatno vrijeme za upravljanje rizicima koji su analizirani i praćeni razvojem pandemije COVID-19.

Cijela svjetska jedriličarska zajednica promptno je reagirala na ovu pandemiju i *World Sailing* (WS) kontinuirano na svojim web-stranicama objavljuje najnovije informacije i savjete dostupne na <https://www.sailing.org/medical/index.php>. Upravo je jedrenje bilo prvi sport u svijetu, koji je objavio upute za organizatore jedriličarskih natjecanja tijekom COVID-19 pandemije. Upute koje možete pronaći na njihovim stranicama koriste informacije sadržane u ključnim dokumentima za planiranje masovnih okupljanja u kontekstu trenutne epidemije COVID-19 (dostupne su na: <https://www.who.int/publications-detail/key-planning-recommendations-for-mass-gatherings.in.the-context-of-the-current-covid-19-outbreak>). Također vam preporučamo da uz ove upute koristite *World Sailing Medical Guidelines for the International Team Coach* dostupne na: <https://www.sailing.org/medical/index.php>

Hrvatski jedriličarski savez razumije značajne izazove sa kojima se susreću naši sportaši, posebno u pogledu propisa o putovanjima i različitim ograničenjima u organizaciji sportskih događaja, a koja se i dalje svakodnevno mijenjaju u skladu s novim saznanjima o ovoj epidemiji. Osim što smo usredotočeni na pomaganje našim olimpijcima da riješe sve izazove predstojećih olimpijskih kvalifikacija, sve u nadi da će se ova pandemija zaustaviti na onoj razini koja te, pred-olimpijske kvalifikacijske događaje i omogućava, cilj nam je našoj cjelokupnoj jedriličarskoj zajednici omogućiti bavljenje jedrenjem, neophodne trenažne aktivnosti na klupskoj razini te organizaciju jedriličarskih natjecanja.

2. Ograničenja na mjestima ulaska

Preporuke državama za uspostavu javno-zdravstvenih mjera koje su razmjerne javno-zdravstvenoj opasnosti sukladne su Međunarodnim zdravstvenim propisima (*International Health Regulations, IHR 2005*) i drugim međunarodnim smjernicama (*WHO advice for international traffic in relation to the outbreak of the novel coronavirus 2019-nCoV*) dostupna je na: [https://www.who.int/news-room/articles-detail/updated-who-recommendations-for-international-traffic-in-relation-to-covid-19-outbreak/.](https://www.who.int/news-room/articles-detail/updated-who-recommendations-for-international-traffic-in-relation-to-covid-19-outbreak/)

Svjetska zdravstvena organizacija također ističe važnost podizanja svjesnosti putnika u sprječavanju širenja virusa COVID-19 (*Management of ill travellers at Points of Entry – international airports, seaports and ground crossings – in the context of COVID-19 outbreak*) dostupna je na: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/points-of-entry-and-mass-gatherings.>

Međunarodni zdravstveni propisi Svjetske zdravstvene organizacije dostupni su na: [https://www.who.int/ihr/publications/9789241596664/en/.](https://www.who.int/ihr/publications/9789241596664/en/)

Ipak, mnoge su vlade sada uvele ograničenja međunarodnih, nacionalnih i lokalnih kretanja koja uključuju:

- detaljnije granične provjere
- vizna ograničenja
- uvođenje karantene ili zabranu ulaska

Iako takve mjere mogu ozbiljno poremetiti neometan tijek prometa, činjenica je da nacionalnim sportskim tijelima, sportašima i njihovim timovima ne preostaje ništa drugo nego se pridržavati

ovih međunarodnih, nacionalnih i lokalnih ograničenja zbog ozbiljne prijetnje koju predstavlja COVID-19 i potencijalnog rizika za javno zdravlje.

No, također je vrlo važno da organizatori regata prihvate sve timove (i sportaše i njihove prateće timove) ali isto tako da djeluju u svim slučajevima u kojima se sumnja na infekciju jer osim što je izbijanje epidemije vrlo teško kontrolirati, time se ugrožava i dobrobit drugih.

Ako se utvrdi slučaj zaraze, bilo da se radi o potvrđenom slučaju ili o slučaju sumnje na zarazu, među dolaznim timovima, organizatori natjecanja mogu poduzeti dodatne mjere za sprečavanje širenja zaraze. Zajedno s drugim stranim sportskim savezima, sportašima i njihovim timovima, organizatori natjecanja moraju uspostaviti komunikaciju i suradnju sa nadležnim zavodima za javno zdravlje kako bi se, gdje je prikladno, osiguralo sljedeće:

- zdravstvena evakuacija sudionika (sportaša, njihovih timova, međunarodnih tehničkih časnika);
- izolacija sudionika;
- siguran nastavak događanja ako je to moguće;
- adekvatna zdravstvena skrb za sudionike;
- uspostava preventivnih mjera;
- uspostava mjera dezinfekcije;
- izdavanje potrebnih certifikata i dokumentacije gdje je to potrebno (Obrazac za praćenje kontakata, tzv. *Personal Location Form* – PLF obrazac, liječnička izvješća u slučaju izolacije ili bolesti).

Preporuka je Međunarodnog olimpijskog odbora (MOO) da za vrijeme širenja zaraze uzrokovane virusom SARS-CoV-2, učinkovita zaštita zdravlja i sigurnost sportaša budu prioritet. Prema smjernicama MOO-a, organizatori sportskih događanja za sve sportaše moraju osigurati odgovarajuće mjere za zaštitu njihova zdravlja kao i pristup hitnoj zdravstvenoj skrbi za vrijeme

7

sudjelovanja u sportskom događaju. Organizatori natjecanja moraju uspostaviti preventivne mjere za sprječavanje prijenosa infekcije te mjere za ublažavanje rizika od zaraze. Organizatori događanja moraju osigurati pristup zdravstvenim ustanovama svim sportašima ili sudionicima sportskog događanja koje organiziraju, a kojima je potrebna hitna zdravstvena skrb. Svjetski jedriličarski savez (*World Sailing*) izdao je nekoliko dokumenata za organizatore utrka koji služe kao smjernice za uspostavu sustava zdravstvene skrbi za vrijeme natjecanja kao što su *Medical Action Plan* i *Guidance for Medical Support at Designated Regattas* koji su dostupni na: <https://www.sailing.org/medical/index.php>.

3. Mjere osobne zaštite od COVID-19 za sudionike jedriličarskih natjecanja

Virus SARS-CoV-2 uzročnik COVID-19 bolesti prenosi se s čovjeka na čovjeka ponajprije putem kapljica od osobe sa COVID-19 bolešću kao i osoba u inkubacijskom razdoblju zaraženih virusom. Kad netko zaražen respiratornom bolešću poput COVID-19 kašlje ili kiše, time izbacuje male kapljice koje sadrže virus a koje padaju na okolne predmete i površine. Također, predmeti, površine ili ljudi mogu se kontaminirati, ako ih se nakon kihanja ili kašljanja u ruke - dodiruje. Druge osobe zaraze se dodirivanjem tih predmeta ili površina a zatim dodirivanjem očiju, nosa ili usta, čime se virus unosi u organizam. Ljudi se također mogu zaraziti i ako udišu kapljice koje osoba s COVID-19 bolešću ili u inkubaciji iskašlje, ili izdiše.

Standardnim mjerama zaštite i suzbijanja infekcije naglašena je vitalna važnost higijene ruku i *respiratorne etikete* za svaku osobu.

Posebice je važno:

- Često pranje ruku sapunom i toplom vodom ili upotreba alkoholnih pripravaka (najmanje 70% alkohola) trljanjem ruku 20 sekundi; Dezinficijensi na bazi alkohola su poželjni ako ruke nisu vidno zaprljane; ruke treba oprati sapunom i vodom kada su vidno zaprljane;
- Izbjegavanje dodirivanja lica rukama, uključujući usta, nos i oči;
- Pokrivanje nosa i usta jednokratnim maramicama kod kihanja i kašljanja ili ispuhivanja nosa;
- Ako maramice nisu dostupne, treba prekriti nos i usta rukavom odjeće i kašljati ili kihati u savinuti lakat;
- Sve uporabljene maramice trebaju se odmah odložiti u zatvorenu kantu za smeće;

- Treba nastojati zadržati barem 1 metar udaljenost od drugih ljudi, posebno onih koji se ne osjećaju dobro i kašlju/kišu ili imaju povišenu temperaturu. (Ako su preblizu, drugi mogu potencijalno udahnuti iskašljane kapljice);
- Kada se od nekog prima hrana i voda na treningu ili natjecanju, s njima se treba postupati pažljivo, izbjegavajući unakrsno kontaminiranje (npr. Koristiti pojedinačne boce s vodom, pred-pakirane obroke itd.);
- Sportaši ne bi trebali dijeliti odjeću, sapun ili druge osobne predmete;
- Svu osobnu opremu za jedrenje (npr. „mokra odijela“, nazuvke, rukavice) treba redovno i pažljivo čistiti i dezinficirati (slijedite postupke opisane u poglavljima V i VIII *WS Medical Guidelines for the International Team Coach* dostupnih na: <https://www.sailing.org/medical/index.php> ;
- Dijeljenje opreme s drugim timovima treba izbjegavati;

Važno je svim sudionicima osigurati vrijeme i mogućnost da maramicama očiste svoje ruke nakon kihanja/kašljanja ili nakon mogućeg kontakta sa kontaminiranim površinama.

Iako maske za lice mogu pružiti određenu zaštitu - posebno ako postoji rizik od izloženosti tijekom interakcije s drugim osobama kod kojih se pojavljuju simptomi respiratorne infekcije - rutinska uporaba maski za lice općenito se ne preporučuje kao zaštita od COVID-19. Preporučamo vam da nosite zaštitne maske u situacijama kada se ne može izbjeći bliski kontakt (primjerice kod kontrole na ulazu u klub/marinu) kada kašljete ili kišete ili kada zbrinjavate osobu sumnjivu na COVID-19. Upute o uporabi maski dostupne su na: www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/when-and-how-to-use-masks

Higijena ruku i respiratorna etiketa smatraju se daleko važnijim.

Sportaši i drugi sudionici regate trebaju obavijestiti glavnog liječnika (CMO) o događaju ili drugu, za kontakt određenu osobu medicinskog tima koji zbrinjava natjecanje, ako su posjetili područje na kojem su u proteklih 14 dana prijavljeni slučajevi COVID-19 ili ako su bili u bliskom kontaktu s osobom s respiratornim simptomima koja je bila u mjestu koje ima slučajeve COVID-19 ili nekoga s infekcijom COVID-19. Ti bi zdravstveni časnici trebali dobiti informacije na vrijeme (Obrazac za praćenje kontakata, tzv. *Personal Location Form* – PLF obrazac dostupan na: <https://www.sailing.org/medical/index.php> (Dodatak A ovih smjernica) na ulasku u marinu ili unaprijed - elektroničkim putem. **Organizatori događanja ovo trebaju staviti kao preduvjet za sudjelovanje u natjecanju.**

Ako sportaši ili drugi sudionici razviju vrućicu, kašalj ili otežano disanje tijekom događaja, važno je odmah potražiti liječničku pomoć i obavijestiti CMO ili drugog za to određenog medicinskog časnika koji osigurava natjecanje.

4. Jedriličarska natjecanja kao masovna okupljanja

Masovnim okupljanjem (Mass gathering) smatraju se međunarodni sportski događaji od velikog značaja kao što su Olimpijske igre ili svjetska prvenstva, kao i drugi međunarodni sportski događaji poput velikih jedriličarskih regata. No, i jedriličarska natjecanja od manjeg značaja također mogu odgovarati definiciji *masovnog okupljanja* Svjetske zdravstvene organizacije.

Događaj se smatra masovnim okupljanjem ako je broj ljudi koje okuplja toliko velik da ima potencijal preopterećenja zdravstvenih resursa u zajednici u kojoj se održava. Morate uzeti u obzir prirodu, lokaciju i trajanje svog sportskog događanja, trenutačnu epidemiološku situaciju kao i broj sudionika. Primjerice, ako vaše natjecanje traje nekoliko dana za vrijeme epidemije i održava se na otoku čiji je zdravstveni sustav prilično ograničenog kapaciteta, tada i regata od samo nekoliko stotina sudionika može ozbiljno opteretiti postojeći zdravstveni sustav te će se stoga takvo događanje smatrati *masovnim okupljanjem*. S druge strane, ako se sportsko događanje u kojem sudjeluje nekoliko tisuća ljudi održava u velikom gradu s velikim zdravstvenim sustavom koji raspolaže s dovoljno resursa i koje traje samo nekoliko sati, događanje se ne mora nužno okarakterizirati kao *masovno okupljanje*. Prije održavanja samog natjecanja, posavjetujte se sa nadležnim zavodom za javno zdravstvo kako biste utvrdili predstavlja li vaše natjecanje *masovno okupljanje*. Detaljnije informacije dostupne su na: <https://www.who.int/publications-detail/public-health-for-mass-gatherings-key-considerations>.

Svako sportsko događanje zahtijeva temeljito planiranje i koordinaciju, a vaš medicinski tim za podršku i nadležna javno-zdravstvena tijela moraju znati na što obratiti pažnju. To se može sažeti u tri koraka:

- **Procjena rizika:** Što se može dogoditi i kolika je vjerojatnost za takav događaj?
- **Nadzor:** Kako ćemo znati da je događaj nastupio (postupak prijave slučajeva)?
- **Odgovor:** Koje ćemo radnje poduzeti ako dođe do nastupanja predmetnog događaja?

5. Procjena rizika

Bez obzira da li se vaše natjecanje smatra masovnim okupljanjem ili ne, procjena rizika je ključni element u planiranju sigurne regate. To je kontinuirani proces koji bi se trebao odvijati kroz razdoblje koje vodi do natjecanja kao i tijekom natjecanja, počevši od početnog koncepta mjera i zaustavljajući se tek nakon što je natjecanje završeno. Trebao bi uključivati i kontinuirane procjene kako vaš plan i mjere koje ste poduzeli odgovaraju povećanim zdravstvenim rizicima povezanim s natjecanjem. Postupak procjene rizika treba i dokumentirati.

Razina rizika za svaki faktor, funkcija je dviju varijabli: vjerojatnosti pojave prijetnje i posljedica (utjecaja) tog događaja. Karakterizacija rizika ovisi o pitanju koje se postavlja (vjerojatnost i ranjivost). Na primjer, mnoga pitanja koja karakteriziraju rizik mogu se postaviti o svakoj potencijalnoj prijetnji za javno zdravlje:

- Kakav je utjecaj na natjecanje?
- Kakav je utjecaj na javno zdravlje?

Odgovori mogu biti:

- **Vrlo nizak** - Ukupni rizik od prijenosa i daljnjeg širenja COVID-19 u odnosu na okupljanje (natjecanje) smatra se vrlo malim. Mala ili nikakva posljedica ili ometanje regate.
- **Nizak** - Ukupni rizik od prijenosa i daljnjeg širenja COVID-19 u odnosu na okupljanje (natjecanje) smatra se malim. Provjeriti, mogu li se mjere ublažavanja rizika poboljšati. Mali utjecaj na samo natjecanje - može se upravljati rizikom uz mali utjecaj na samu regatu.
- **Umjereni** - Ukupni rizik od prijenosa i daljnjeg širenja COVID-19 u odnosu na okupljanje (natjecanje) smatra se umjerenim. Treba učiniti značajne napore na poboljšanju mjera ublažavanja rizika ili na smanjenju rizika od prijenosa. Postoji kontrolirani utjecaj na natjecanje i ugled kluba. Postoje slučajevi bolesti ili smrti povezani s regatom.

• **Visok** - Opći rizik od prijenosa i daljnjeg širenja COVID-19 u odnosu na okupljanje (natjecanje) smatra se visokim. Treba učiniti značajne napore na poboljšanju mjera ublažavanja rizika ili na smanjenju rizika od prijenosa. Treba razmotriti odluku o odgodi ili otkazivanju regate. Utjecaj na održavanje regate i ugled kluba je vrlo visok. Više smrtnih slučajeva ili slučajeva bolesti povezanih sa regatom.

• **Vrlo visok** - Ukupni rizik od prijenosa i daljnjeg širenja COVID-19 u odnosu na okupljanje (natjecanje) smatra se vrlo visokim. Uzrokuje otkazivanje regate. Značajan štetni utjecaj na regatu i reputaciju kluba. Znatan gubitak života i ozbiljni slučajevi bolesti.

Jedriličarska natjecanja uglavnom spadaju u kategoriju **vrlo niskog i niskog rizika** za prijenos zaraznih bolesti, ali uz izbijanje COVID-19 pandemije mogu spadati i u kategoriju *umjerenog, visokog* ili *vrlo visokog* rizika. Nakon što je pandemija započela, više regata olimpijskih kvalifikacija je kategorizirano je kao *vrlo visoki rizik* i posljedično otkazano. Isto se dogodilo s treninzima jedriličara i okupljanjima zbog treninga u klubovima. S boljim upoznavanjem samog virusa i načina njegovog prijenosa kao i osobitosti epidemije, uz poštivanje mjera ublažavanja rizika ponovo su započeti treninzi a u pripremi je nekoliko velikih jedriličarskih regata.

Preporuka je Hrvatskog jedriličarskog saveza da se događanje održi samo ako spada u kategoriju vrlo niskog ili niskog rizika.

Za države koje trenutačno nemaju zabilježen slučajeve prijenosa bolesti COVID-19 u zajednici, prioritetno je razmotriti hoće li se planiranim sportskim događanjem značajno povećati rizik ulaska, odnosno ponovnog ulaska virusa u tu državu te njegova daljnjeg širenja. Također treba razmotriti i rizik prijenosa virusa u matične države inozemnih sudionika, čime će se uzrokovati daljnje globalno širenje. Prilikom procjene, organizatori i nadležni zavodi za javno zdravstvo moraju biti svjesni kako se rizik od uvezenih slučajeva zaraze virusom SARS-CoV-2 prirodno veže uz međunarodna putovanja. Također moraju biti svjesni kako **nije ni realistično niti poželjno težiti nultom riziku**. Prilikom procjene organizatora i tijela nadležnih za javno zdravstvo o tome

hoće li se sportsko događanje održati, oni moraju utvrditi što je **prihvatljivi rizik** i koje se dodatne mjere moraju poduzeti kako bi se taj rizik smanjio.

Neophodni podaci u vezi s mogućim utjecajem epidemije COVID-19 na jedriličarska natjecanja dostupni su u izvještajima Svjetske zdravstvene organizacije o trenutačnom globalnom stanju u kontekstu pandemije COVID-19, dostupnim na: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports> te iz nacionalnog izvještaja o trenutačnom stanju u kontekstu pandemije COVID-19, s tim da se taj utjecaj, bez iznimke, mora utvrditi u suradnji s lokalnim tijelima nadležnim za javno zdravstvo.

Na temelju procjene rizika, posebne značajke jedriličarskih natjecanja koje su svojstvene sportu ili ih se kao potencijalno rizične lako može ublažiti, predstavljaju značajan potencijal za samu prevenciju, i čine jedriličarska natjecanja znatno sigurnijima u usporedbi s natjecanjima u drugim sportovima.

Primjerice, jedrenje je sport gdje je fizička distanca moguća, a značajke kao što su malobrojna publika ili njeno odsustvo, vjetar, nošenje rukavica, redovno pranje brodova i opreme, odvojenost od trenera, sudaca i publike, održavanje natjecanja na otvorenom prostoru, alociranje prostora u marinama, pristup samo registriranim sudionicima, mlađa dob sudionika koji nisu u bliskom kontaktu za vrijeme samog natjecanja, disperziran smještaj timova koji unajmljuju vlastiti smještaj, individualni catering, način putovanja (automobili/kombiji s prikolicama), samo pridonose sigurnosti jedriličarskih natjecanja. Ako natjecanje traje dulje od razdoblja inkubacije za COVID-19 (14 dana), tada je za očekivati kako će se većina slučajeva zaraze koji se mogu pripisati natjecanju javiti za vrijeme trajanja same regate, dok će se, kod regata koje traju kraće od razdoblja inkubacije, slučajevi javiti vrlo vjerojatno nakon natjecanja, odnosno za vrijeme povratka sudionika u svoja boravišta.

Za države u kojima se virus COVID-19 već počeo širiti u zajednici ili nakon što je izbijanje zaraze stavljeno pod kontrolu a širenje virusa zaustavljeno, glavna preporuka je:

- održati trenutno stanje ili barem usporiti širenja virusa u lokalnoj zajednici /državi.
- spriječiti daljnje širenje infekcije virusom SARS-CoV-2 među sudionicima iz drugih država za vrijeme natjecanja.

U svakom slučaju, rizik se mora razmatrati u kontekstu poznatih značajki virusa SARS-CoV-2, njegovog prijenosa, ozbiljnosti trenutne epidemiološke situacije, i učinkovitosti mjera za sprječavanje ili smanjenje transmisije. U obzir se također mora uzeti i teret koji lokalni zdravstveni sustav već podnosi u svojoj borbi protiv pandemije COVID-19 kao i dodatno opterećenje koje *masovna okupljanja* ili druga jedriličarska natjecanja mogu imati na sam sustav.

Više preporuka Svjetske zdravstvene organizacije o održavanju *masovnih okupljanja* u kontekstu pandemije COVID-19 može se naći u dokumentu *Key planning recommendations for Mass Gatherings in the context of the current COVID-19 outbreak interim guidance* koji je dostupan na <https://apps.who.int/iris/handle/10665/331004> i u dokumentu *Considerations for Sports Federations / sports event organizers when planning Mass Gatherings during the current Outbreak of Novel Coronavirus-2019 (COVID-2019)*, koji je posebice namijenjen organizatorima sportskih događanja u koja spadaju i jedriličarska natjecanja, dostupnom na: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331764/WHO-2019-nCoV-Mass_Gatherings_Sports-2020.1-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Kako bi se provela procjena rizika, preporučuje se korištenje alata za procjenu rizika Svjetske zdravstvene organizacije –*Risk Assessment and Mitigation Measures Checklist for Mass Gatherings in the context of COVID-19 (WHO)*), koji je dostupan na: <https://www.sailing.org/medical/index.php>. Alat sadrži ključne čimbenike rizika koje je

potrebno razmotriti za sportska natjecanja zajedno s listom mjera za smanjenje rizika od zaraze. Ključni čimbenici i mjere za smanjenje rizika uključuju one čimbenike koji su karakteristični za sva masovna okupljanja a uključuju i specifične probleme koji se trebaju uzeti u obzir prilikom planiranja *masovnog sportskog događanja*. Molimo vas da pažljivo slijedite dokument i koristite Excel dokument Svjetske zdravstvene organizacije (*MG Risk Assessment Matrix*) koji sadrži matricu za donošenje odluka za završno utvrđivanje rizika a koji je dostupan na: <https://www.sailing.org/medical/index.php>. Ti dokumenti će vam omogućiti da razmotrite ključne elemente za organizaciju i/ili izmjenu natjecanja te izvijestite zajednicu i nadležna tijela o svojoj procjeni rizika regate u vezi s pandemijom COVID-19. Također će vam pomoći razumjeti i upravljati bilo kojim dodatnim rizikom. Procjena rizika mora se redovito preispitivati za vrijeme faze planiranja i operativne faze te se mora ažurirati neposredno pred samo natjecanje, posebice u slučaju rapidnog širenja zaraze, u skladu s ažuriranim dnevnim izvještajima o stanju COVID-19 pandemije Svjetske zdravstvene organizacije (*WHO Daily situation report*) te izviješćima nadležnih zavoda za javno zdravstvo. **Procjena rizika za vaše natjecanje mora se uskladiti i integrirati s nacionalnom procjenom rizika za COVID-19 i trebala bi uključivati upute nadležnog zavoda za javno zdravstvo, zajedno sa korištenjem tehničkih smjernica WHO-a i podacima o trenutnoj epidemiološkoj situaciji.**

Nacionalna i lokalna tijela za javno zdravstvo imaju iskustvo u provođenju procjene javno-zdravstvenog rizika. Preporučujemo da procjenu ne obavljate sami već da surađujete s drugim stranama, posebice tijelima za javno zdravstvo. Nadalje, nemojte dopustiti da se procjena rizika obavlja bez vašeg sudjelovanja i vašeg iskustva u pogledu specifičnih okolnosti jedriličarskog natjecanja. Također je važno da ih upoznate sa specifičnim mjerama za smanjivanje rizika od zaraze navedenim u ovim Smjernicama a koje se mogu primijeniti na jedriličarska natjecanja.

Savjet također možete zatražiti i od *WHO VIAG – Virtual Advisory Group on Mass Gatherings*, koja je dostupna na: https://www.who.int/ihr/ith_and_mass_gatherings/networks/en/

Učinjenim procjenama rizika u suradnji s *World Sailing Medical Commission*, *Hrvatski jedriličarski savez* donio je procjenu da jedriličarske regate uz pridržavanje mjera ublažavanja rizika spadaju u kategoriju **vrlo niskog ili niskog rizika**. Prilikom izrade procjene rizika uzeta je u obzir temeljna činjenica da niti je uputno niti je moguće težiti „nultom riziku“ te činjenica da rizik ovisi i trenutnoj epidemiološkoj situaciji na nekom području. Stoga je neophodno da vaša odluka o održavanju regate bude donesena u suradnji s nadležnim zavodom za javno zdravstvo.

6. COVID-19 Plan mjera za smanjenje rizika prijenosa SARS-CoV-2 virusa tijekom jedriličarskih natjecanja (*COVID-19 Plan*).

Treba razviti plan zdravstvenog zbrinjavanja u kontekstu pandemije COVID-19 kako bi se ublažili rizici identificirani procjenom rizika regate. Te mjere predviđene planom mogu pomoći u ishođenju odobrenja za održavanje natjecanja kod nadležnih vlasti.

Elitni sport vrlo je kontrolirano okruženje i organizatori bi trebali biti u mogućnosti razviti Plan mjera za smanjenje rizika prijenosa SARS-CoV-2 virusa tijekom jedriličarskih natjecanja (*COVID-19 Plan*) na sveobuhvatan način.

Sve mjere smanjenja rizika zatražene od sudionika regate, trebaju biti jasno navedene u *Oglasu regate*. *Oglas regate* bi također trebao propisati postupak povlačenja iz utrke, ako bilo kada nakon starta, sudionik razvije COVID-19 simptome.

Neke mjere ublažavanja biti će u nadležnosti zavoda za javno zdravstvo, neke za medicinske službu same regate, a neke za timove koji u regati sudjeluju. Vaš *COVID-19 Plan* trebao bi navesti tko je odgovoran za provedbu koje mjere, koji je rok za provedbu te kako i tko će osigurati da mjere budu provedene. Prilikom izrade *COVID-19 Plana*, organizatori regate svakako bi trebali uzeti u obzir i dokumente: *World Sailing Medical Action Plan*, kao i *World Sailing Guidance for Medical Support at Designated Regattas*, dostupne na: <https://www.sailing.org/medical/index.php>).

Plan bi trebao utvrditi koje mjere smanjenja rizika se mogu aktivirati za upravljanje rizikom i smanjenje vjerojatnosti njegove pojave ili utjecaja. Na temelju procjene rizika treba odrediti mjere za upravljanje svakim pojedinim faktorom rizika. HJS vam preporučuje da ako je to

potrebno, primijenite slijedeće mjere smanjivanja rizika i koristite ih u svom *Planu COVID-19*. U slučaju dvojbi, sve potrebne informacije dobiti ćete od odgovarajuće službe HJS i njegove Zdravstvene komisije na: hjs@hjs.hr.

Plan mjera ublažavanja rizika za prijenos SARS-CoV-2 virusa tijekom regate:

- Područje marine/kluba koje se koristi u natjecanju treba zatvoriti za širu javnost.
- Uspostaviti odgovarajuće mjere probira na ulazima koje uključuju provjeru zdravlja (Kontrola tjelesne temperature). Svim sudionicima natjecanja s povišenom temperaturom (>37,2°C) zabraniti ulaz u klub/marinu.
- Svaki sudionik natjecanja, kao i službene osobe kojima se treba dopustiti ulaz na područje kluba/marine (sigurnost, mediji, tehnička služba, itd.) mora se podvrgnuti istoj kontroli kao i sudionici natjecanja a na njih se primjenjuju iste sanitarne mjere (npr. nošenje maski, higijena ruku, evidencija dolaska, itd.).
- Sva dodatna okupljanja tijekom regate se zabranjuju (npr. Ceremonije, zabave, neformalna druženja, itd.).
- Sve potrebne sastanke (npr. predavanja o taktici, analize treninga, itd.) treba održavati na otvorenom ili u velikim prostorijama s dovoljno prostora između sudionika (najmanje 1 m). Limitirati broj predstavnika timova na jednu osobu. Prostoriju/prostor treba prethodno pripremiti ograničavanjem broja stolica u sobi i njihovim razmicanjem na željenu sigurnu udaljenost. Treba osigurati adekvatno ventiliranje prostorije a nakon sastanka prostoriju adekvatno očistiti i dezinficirati (upute na: <https://www.hzjz.hr/wptent/uploads/2020/03/Ciscenje-i-dezinfekcija-prostorije-bez-obiljelih-od-COVID-19-2.4.2020..pdf>)
- Svi protesti i saslušanja trebaju se provoditi uz mjere socijalnog distanciranja i održavati u velikim prostorijama sa širokim stolom (1 m) između sudionika.

- Posebnu pažnju je potrebno posvetiti izbjegavanju grupiranja na drugim mjestima okupljanja, poput mjesta distribucije hrane i vode (npr. organizirati distribuciju u dodijeljenim vremenskim intervalima, korištenje osobnih boca za tekućinu. Itd.).
- Tijekom natjecanja treba poštivati mjere socijalne distance – udaljenost između sudionika od 1 m. Za timove i klase jedrilica gdje su u posadi dva (tri) natjecatelja, zbog specifičnih uvjeta jedrenja koja smanjuju rizik (vjetar, nošenje rukavica, stalni timovi) ovo pravilo se ne mora provoditi.
- Treba izbjeći grupiranje u svlačionicama. Kako zbog karaktera sporta i opreme, izloženosti vodi, te mogućeg prevrtanja čamca, presvlaka i tuširanje mogu biti neophodni, korištenje svlačionice i tuševa može se dozvoliti pod uvjetom da ih koriste jedan po jedan jedriličar ili više njih ako su tehnički uvjeti takvi da omogućuju održavanje poželjne socijalne distance. Nakon svakog dijela natjecanja, ako se radi o višednevnoj regati, treba biti izvršena odgovarajuća dezinfekcija prostora svlačionice i sanitarnih prostora/tuševa.
- Odgovarajuće higijensko postupanje s hranom za potrebe *cateringa* natjecatelja uz primjenu mjera navedenih u: *The Five Keys for Food Safety* (dostupno na: <https://www.who.int/foodsafety/publications/5keysmanual/en/>), i dokumentu *Recommendations to reduce the risk of transmission of emerging pathogens from animals to human in live markets or animal product markets* (dostupnom na: <https://www.who.int/health-topics/coronavirus/who-recommendations-to-reduce-risk-of-transmission-of-emerging-pathogens-from-animals-to-humans-in-live-animal-markets/>)
- dozatori sa dezinfekcionim sredstvima na bazi alkohola (najmanje 70%) trebaju biti dostupni na svim ključnim mjestima u marini i prostoru kluba: ulaz, park za čamce, svlačionice, stanice za distribuciju hrane i vode, svi prostori za sastanke. Ako je moguće, rasporediti obučene volontere/članove kluba na takvim mjestima (ulazi - marina, sobe, mjesta okupljanja, mjesta distribucije ...) kako bi se osiguralo da svi slijede higijenske postupke.

- Postaviti jasnu signalizaciju/obavijesti u svezi higijene i sanitarnih mjera na cijelom području marine.
- U marini i ostalim prostorima kluba treba biti postavljen odgovarajući broj kanti za otpatke s poklopcima za pohranjivanje uporabljenih jednokratnih maramica.
- Treba napraviti jasan plan čišćenja i dezinfekcije objekata marine i kluba. Plan mora biti u pismenom obliku (kada, što, kako, tko) a mora sadržavati i obrazac za potpis osobe koja plan mora provoditi kao i vrijeme kada je postupak izvršen.
- Treba provoditi temeljitu dezinfekciju i čišćenje prostorija i opreme prije / između / nakon pojedinih dijelova natjecanja ako se radi o višednevnoj regati ili povratku natjecatelja s mora i njihovom ponovnom isplavljanju tijekom dana. Slijedite postupke opisane u poglavlju V i VIII, *WS Medical Guidelines for the International Team Coach* dostupnih na: <https://www.sailing.org/medical/index.php> ili na : <https://www.hzjz.hr/wptent/uploads/2020/03/Ciscenje-i-dezinfekcija-prostorije-bez-oboljelih-od-COVID-19-2.4.2020..pdf>
- Trebalo bi omogućiti upotrebu jednokratne osobne zaštitne opreme poput maski za lice na lako dostupnim i vidljivim mjestima.
- Opće preporuke za osobnu higijenu, *respiratorna etiketa* i fizičko distanciranje od najmanje 1 metra od osoba koje pokazuju respiratorne simptome jesu posebno važne za sve sudionike i moraju se omogućiti dostupnošću potrebnih sredstava (maske, gelovi, sapun, kante za otpad) kao i odgovarajućih informacija (npr. zdravstveni letci, plakati).
Preporuke uključuju:
  - Često održavati higijenu ruku, posebno nakon dodira s respiratornim izlučevinama. Higijena ruku uključuje čišćenje ruku sapunom i vodom ili dezinfekcijskim sredstvima na bazi alkohola. Sredstva na bazi alkohola su poželjna ako ruke nisu vidno zaprljane; ruke treba oprati sapunom i vodom kada su vidno zaprljane;
  - Pokriti nos i usta savijenim laktom ili papirnatom maramicom kod kašljanja ili kihanja te odmah odložiti maramicu u kantu i obaviti higijenu ruku;

- Suzdržati se od dodirivanja usta i nosa; i oči.

Nošenje kirurške maske nije potrebno ako osoba nema simptoma COVID-19, jer nema jasnih dokaza da nošenje kirurške maske bilo koje vrste štiti zdrave osobe. Međutim, u nekim kulturama maske se obično nose. Ako se maske trebaju nositi, od presudnog je značaja slijediti najbolje prakse o nošenju, stavljanju i skidanju istih kao i higijeni ruku nakon skidanja (pogledajte *Advice on the use of masks* na: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/when-and-how-to-use-masks>).

Procjena postojećeg sustava za odgovor na zarazne bolesti u kontekstu COVID-19 pandemije prije natjecanja, je presudna. To bi trebalo učiniti u suradnji s nadležnim zdravstvenim službama i zavodom za javno zdravstvo. Vaš *COVID-19 Plan* trebao bi posebno definirati kako će bolest biti prepoznata i / ili dijagnosticirana kod sudionika. Treba definirati jasne kriterije za odluke - tko će odlučiti da li pojedini sudionici mogu nastaviti ili se vratiti u natjecanje (CMO, direktor regate, regatni odbor?); koja će to kritična događanja ukazivati na potrebu ponovnog razmatranja ili revizije planova (sumnjivi slučaj ili potvrđeni slučaj?); što bi to izazvalo odgodu ili otkazivanje regate? Uloge i odgovornosti u normalnom stanju, i kao dio hitnog odgovora u slučaju incidenta COVID-19 trebaju biti dokumentirane.

Organizatori regate trebali bi razviti jasni plan postupaka u slučaju da jedan ili više sudionika oboli od simptoma COVID-19. To bi trebalo uključivati brzu izolaciju sumnjivih slučajeva i siguran transport bolesnih sudionika u za to određenu lokalnu zdravstvenu ustanovu kao i dostupnost laboratorijskih ispitivanja. Svi sudionici regate, uključujući lokalno osoblje i volontere, trebalo bi poznavati vaš *COVID-19 Plan* i po potrebi ga provoditi. Provjere, obuka, treninzi, uključujući volontere, prije regate su neophodni. Dokumentirani operativni plan *COVID-19 Plan* koji se koristi kao osnova za informiranje osigurati će da svo osoblje primi iste informacije.

Organizatori bi trebali razmotriti može li se natjecanje izmijeniti, npr. broj sudionika u regati mogao bi se smanjiti. Odgoda ili otkazivanje natjecanja ili zahtijevanje da sudionici u rizičnoj skupini ne sudjeluju (npr. oni koji imaju veću vjerojatnost da imaju ozbiljna zdravstvena stanja, stariji članovi osoblja, žiri, regatni odbor (stariji od 65 godina) itd.) također trebaju biti uzeti u obzir.

7. Informiranje prije natjecanja

Do kraja pandemije COVID-19, svim organizatorima se savjetuje da svim sudionicima regate pruže opće informacije o COVID-19 bolesti dostupne na <https://www.hzjz.hr/priopcenja-mediji/koronavirus-najnoviji-podatci/>. U vašim obavijestim sudionicima prije same regate treba promovirati temeljne preventivne mjere zaštite poput pranja ruku, respiratorne etikete, održavanja socijalne distance, te ih informirati o svim mjerama koje će se poduzeti i kojima će biti izloženi ukoliko odluče sudjelovati u regati.

Već prije regate treba imati popis osobnih podataka za kontakt sa svim sudionicima uključujući sportaše trenere i tehničko osoblje. Potrebni su adresa, telefon, e-mail svih sudionika za kontakt u slučaju hitnosti (npr. netko dobije neki od simptoma infekcije tijekom regate ili na ulazu bude identificiran kao takav). **Učinite to preduvjetom za sudjelovanje na regati.** Prije natjecanja treba jasno obavijestiti sve sudionike da će se ovi osobni podaci dijeliti s lokalnim tijelima za javno zdravstvo kako bi se omogućilo brzo traženje kontakata, ako se za tim ukaže potreba.

8. Probir/provjera prije natjecanja

Do završetka pandemije COVID-19 za sve sudionike regate i tehničko osoblje, preporuča se prethodni zdravstveni probir, kako bi se osiguralo isključenje osoba s potencijalnim dodatnim rizicima (bolesti, lijekovi). Svi sudionici, trebaju proaktivno i redovito provjeravati svoje zdravstveno stanje (uključujući mjerenje temperature i nadzor nad bilo kakvim simptomima bolesti počevši od 14 dana prije regate kao i tijekom samog natjecanja). Svi koji namjeravaju sudjeluju u regati a koji se loše osjećaju ili pokazuju simptome akutne respiratorne bolesti, to moraju javiti odgovornoj osobi – glavnom liječniku regate (CMO) prije regate i ne smiju ući u prostor marine/kluba u kojoj se regata održava kao ni sudjelovati u natjecanju.

Primjer obrasca za praćenje kontakata nalazi se kao **Prilog** na Stranici 48. Njegova je svrha identificirati sudionike regate koji će možda morati odgoditi svoje sudjelovanje te osigurati pravilno vođenje slučajeva od strane nadležnih zdravstvenih tijela u slučaju potrebe. Preporuča se da organizirate provjeru zdravstvenog stanja svih sudionika na ulazu u marinu (kašalj, povišena temperatura, teškoće u disanju), informacije o drugim zdravstvenim tegobama, posebni rizici za COVID-19, itd.)

9. Komunikacija i osvještavanje rizika

HJS pružit će upute sportašima i njihovim timovima kako prepoznati znakove i simptome COVID-19. Učesnike regate treba podsjetiti na plan i postupke koje trebaju slijediti ako član njihova tima pokazuje znakove i simptome akutne respiratorne bolesti. Preporučuje se pregledati web stranicu HZJZ i WS zbog COVID-19 bolesti (<https://www.hzjz.hr/priopcenja-mediji/koronavirus-najnoviji-podatci/>).

Organizatori regata/klubovi trebali bi razviti strategiju komunikacije o riziku za COVID-19 prije započinjanja s regatom. Očekuje se da će takav događaj privući značajnu medijsku pažnju u kontekstu opasnosti od prijenosa bolesti i da široko dostupni i sveprisutni društveni mediji omogućuju i netočne i nepotrebne dezinformacije. Organizatori regate trebaju imenovati određenu osobu (voditelja) koja će voditi medijske aktivnosti i koja će biti zadužena za upravljanje svim vanjskim komunikacijama s državnim i lokalnim dužnosnicima, općom javnošću i medijima. Može se imenovati i glasnogovornik. Preporučljivo je uspostaviti nadzor nacionalnih i međunarodnih medija kako bi se glasine mogle rano suzbiti. Treba uspostaviti koordinaciju s glavnim web-lokacijama društvenih medija poput Twittera, Facebooka i Instagrama kako bi se poruke mogle koordinirati s platformama i u tome biti od pomoći.

10. Mjere osobne higijene za službene osobe, djelatnike i volontere organizatora jedriličarskih natjecanja

Organizatori natjecanja moraju izdati specifične smjernice i osigurati obuku za svoje osoblje i volontere u vezi sa:

- pranjem ruku (sapunom i toplom vodom prati ruke barem 20 sekundi);
- postupkom u situaciji kada je pranje ruku obavezno (npr. nakon pomaganja bolesnom sportašu ili drugom sudioniku ili nakon kontakta s površinama koje mogu biti kontaminirane itd.);
- situacijom u kojima ruke treba dezinficirati antiseptikom umjeto pranjem i na koji način ;
- kašljanjem i kihanjem na higijenski način (npr. korištenjem jednokratnih maramica ili lakta);
- zbrinjavanjem otpada na odgovarajući način;
- situacijom u kojoj se koriste zaštitne maske i na koji način; i
- izbjegavanjem bliskog kontakta s ljudima koji boluju od akutnih respiratornih infekcija te održavanjem fizičke distance.

11. Nadzor sudionika

Za vrijeme natjecanja, cilj nadzora je brzo identificiranje incidenata opasnih po zdravlje, njihovo prijavljivanje i odgovarajuće postupanje. Medicinski tim odgovoran za regatu sudionicima treba svaki dan mjeriti tjelesnu temperaturu (sportašima, njihovim timovima, sucima, međunarodnim tehničkim časnicima) te sve vrijednosti iznad normalne, prijaviti glavnom liječniku (CMO) regate (pokušajte osigurati termometar za svaki tim). Dnevno, treba sastaviti izvješće o stanju kojim se sažimaju aktivnosti nadzora, događaji/incidenti koji se prate (uključujući procjenu rizika) kao i svaki postupak/reakciju od javno-zdravstvenog značaja. Izvješće treba proslijediti svim dionicima u organizaciji regate uključujući timove natjecatelja. U kontekstu pandemije COVID-19, pažnja se treba posvetiti i redovnom informiranju javnosti po pitanju rizika, primjerice, redovnim ažuriranjem web-stranice, čak i ako nema zabilježenih slučajeva. Za vrijeme održavanja većine regata, dogodit će se barem manji slučaj koji će zahtijevati javno-zdravstvenu reakciju i isto tako vrlo vjerojatno će se pojaviti i druge javno-zdravstvene situacije i događaji koji ne moraju biti povezani sa samom regatom, ali će zahtijevati razjašnjenje za javnost ili ohrabrenje. Iscrpna priprema pomaže u postupanju u ovakvim slučajevima, bez obzira koliko su oni nepredvidivi.

12. Slučajevi za koje se postavlja sumnja na COVID-19

Organizatori moraju osigurati da je Služba hitne pomoći i zdravstveni tim zadužen za medicinsku potporu na regati sposoban provoditi trijažu i uputiti na testiranje slučajeve za koje postoji sumnja na zarazu virusom SARS-CoV-2.

Ako sudionici imaju samo blage respiratorne simptome i u zadnjih 14 dana nisu bili u području gdje je prijavljena lokalna transmisija virusa uzročnika COVID-19 bolesti, ili ako su bili u bliskom kontaktu s osobom koja ima respiratorne smetnje a koja je boravila u području gdje je potvrđena zaraza virusom SARS-CoV-2, oni moraju prakticirati temeljitu osnovnu higijenu pranja ruku i propisane mjere ponašanja kod respiratornih smetnji, kao i mjere socijalnog distanciranja koliko je god potrebno.

Ako se širenje virusa nastavi, ova se definicija može mijenjati, ali se **sumnja na infekciju COVID-19** za koju je potrebno laboratorijsko testiranje, postavlja u slučaju kad su zadovoljeni sljedeći kriteriji:

Sudionik pokazuje znakove i simptome akutne respiratorne infekcije (povišena tjelesna temperatura i barem jedan od simptoma respiratornog oboljenja (npr. kihanje, kašalj, nedostatak daha) - a simptome nije moguće objasniti bilo kojom drugom etiologijom, i putovao je u ili boravio u državi/području ili teritoriju u kojem je zabilježena lokalna transmisija virusa SARS-CoV-2 uzročnika COVID-19 bolesti unazad 14 dana prije razvijanja simptoma.

ili

Sudionik s bilo kojom akutnom respiratornom bolešću koji je 14 dana prije pojave simptoma bio u kontaktu s osobom koja je klasificirana kao vjerojatan ili potvrđeni slučaj COVID-19.

ili

Sudionik s teškom akutnom respiratornom infekcijom (povišena tjelesna temperatura i barem jedan od znakova/simptoma respiratornog oboljenja, npr. kašalj, nedostatak daha) koja zahtijeva hospitalizaciju i koja se ne može objasniti drugom etiologijom.

Za više informacija posjetite <https://www.ecdc.europa.eu/en/case-definition-and-european-surveillance-human-infection-novel-coronavirus-2019-ncov>.

13. Smjernice za postupanje sa slučajevima u kojima se sumnja na zarazu virusom SARS-CoV-2 namijenjene zdravstvenim djelatnicima

Ako se za vrijeme događanja posumnja na slučaj zaraze virusom SARS-CoV-2, zdravstveni djelatnici prilikom pregleda i procjene zdravstvenog stanja takve osobe, moraju koristiti osobnu zaštitnu opremu (*Personal Protective Equipment (PPE)*). Glavne aktivnosti za kod izbijanja zaraze uključuju potporno simptomatsko liječenje, npr. terapiju kisikom, hidrataciju i uporabu sredstava za smanjenje povišene tjelesne temperature/ublažavanje boli.

14. Mjere predostrožnosti u zdravstvenoj stanici u marini/luci

Potrebno je poduzeti sljedeće mjere predostrožnosti:

- Prilikom kašljanja ili kihanja, pacijenti koji ne nose masku moraju maramicom ili laktom pokriti nos i usta. Nakon toga moraju oprati ruke s dezinficijensom na bazi alkohola (sa 70 % udjela alkohola) ili sapunom i toplom vodom u trajanju od 20 sekundi;
- Temeljito pranje ruku mora uslijediti nakon kontakta s respiratornim sekretom;
- Osobe za koje se sumnja da su zaražene virusom moraju nositi zaštitnu masku čim se posumnja na zarazu i moraju se pregledati u zasebnoj prostoriji sa zatvorenim vratima, odnosno u izolacijskoj sobi ako je to moguće;
- Svaka osoba, uključujući zdravstvene djelatnike, koja ulazi u prostoriju mora poduzeti odgovarajuće mjere predostrožnosti prema smjernicama za prevenciju infekcije i nadzora Svjetske zdravstvene organizacije prilikom pružanja zdravstvene skrbi osobama kod kojih se sumnja na zarazu COVID-19;
- Nakon preliminarnog liječničkog pregleda, ako glavni liječnik (CMO) ili druga osoba koja je nadležna za pružanje zdravstvene skrbi za vrijeme regate utvrdi da postoji osoba za koju se sumnja da je zaražena virusom, takvu osobu treba izolirati;

Ako se oboljela osoba ne klasificira kao sumnjiv slučaj već samo kao osoba s respiratornim smetnjama, ta osoba mora strogo slijediti mjere fizičkog distanciranja i druge osobne preventivne mjere. Glavni će liječnik (CMO) odlučiti o načinu nastavka sudjelovanja te osobe u natjecanju (npr. uz nošenje zaštitne maske).

15. Postupanje u slučaju postavljanja sumnje na COVID-19

Postupanje u slučaju postavljanja sumnje na COVID-19:

- mora ga pokrenuti glavni liječnik regate (CMO) i za to zaduženi zdravstveni djelatnici kako bi se detektirali novi sumnjivi slučajevi;
- uključuje izravan kontakt sa svim sudionicima i ispitivanje o trenutačnim i nedavnim oboljenjima, te provjeru da li bilo koja osoba ispunjava kriterije za sumnjivi slučaj;
- evidentira se u odgovarajućem liječničkom dnevniku.

Glavni liječnik (CMO) i nadležni zdravstveni djelatnici obaviti će razgovor s osobom za koju se sumnja na infekciju kako bi ishodili informacije o mjestima koje je ta osoba posjetila unazad 14 dana prije pojave simptoma kao i informacije o njezinim kontaktima, uključujući razdoblje od jednog dana prije pojave simptoma. Također će obaviti pronalaženje kontakata.

Treba voditi evidenciju o:

- svakoj osobi na natjecanju koja je posjetila zdravstvenu ustanovu kao osoba za koju se sumnja na zarazu virusom kao i o poduzetim mjerama izolacije i higijene;
- svakom bliskom kontaktu ili usputnom kontaktu s izlaganjem niskog rizika kako bi se nadziralo njihovo zdravstveno stanje;
- podacima za kontakt sa svim usputnim kontaktima s izlaganjem niskog rizika koji će se iskrcati s jedrilice i o lokacijama na kojima će boraviti narednih 14 dana (popunjeni PLF-ovi); i
- rezultatima aktivnog nadzora.

16. Izolacija

Osobe za koje se sumnja na zarazu uzročnikom COVID-19 bolesti moraju se odmah izolirati, a nadležni zavod a javno zdravstvo treba odmah biti obaviješten o osobama:

- s akutnom respiratornom infekcijom, bilo da se radi o kašlju, upaljenom grlu, nedostatku daha, bez obzira je li hospitalizacija potrebna ili ne;
- koje su unazad 14 dana prije pojave simptoma ispunjavale kriterije definicije o sumnjivim slučajevima kako je navedeno u Poglavlju 12.: *Slučajevi za koje se postavlja sumnja na COVID-19.*

Pacijenti se moraju staviti u izolaciju u za to predviđenu prostoriju ili u svom smještaju (hotelska soba, privatni smještaj/kuće) uz primjenu mjera predostrožnosti (dezinfekcija, sigurna dostava hrane itd.) Svaka osoba koja ulazi u prostoriju za izolaciju mora nositi rukavice, jednokratnu zaštitnu odjeću, zaštitne naočale i masku.

Organizatori događanja moraju osigurati kapacitet za izolaciju sumnjivih slučajeva (sportaša, članova tima, osoblja, volontera i pratećeg osoblja) koji su identificirani za vrijeme regate. Mjesto izolacije mora se pripremiti prije natjecanja i mora se navesti u *COVID-19 Planu*.

17. Laboratorijsko testiranje

Laboratorijsko testiranje kliničkih uzoraka slučajeva za koje se sumnja na infekciju virusom SARS-CoV-2 mora obaviti nadležno lokalno tijelo koje će o rezultatu testiranja obavijestiti glavnog liječnika regate (CMO), a koji će zatim rezultate testiranja proslijediti sudionicima natjecanja. Način komunikacije za vrijeme i nakon regate utvrdit će se prije održavanja samog natjecanja.

Organizatori će se pobrinuti da su rezultati testiranja dostupni u što kraćem roku kako bi se mogle donijeti odluke o otkazivanju ili nastavku regate prema *COVID-19 Planu* (vidi Poglavlje 6. i 20.).

Dostupnost laboratorija mora se planirati unaprijed.

18. Hospitalizacija sumnjivih i potvrđenih slučajeva COVID-19

Organizatori natjecanja trebaju poduzeti sljedeće mjere predostrožnosti:

- osigurati kontrolirani transport kako bi se izbjegao bliski kontakt s drugim sudionicima ili lokalnim osobljem;
- osoba za koju se sumnja da je pozitivna na virus SARS-CoV-2 ili kod koje je potvrđena infekcija mora nositi zaštitnu masku;
- osoblje koje prevozi sumnjive i potvrđene slučajeve COVID-19 mora nositi odgovarajuću zaštitnu opremu (rukavice, jednokratnu zaštitnu odjeću, zaštitne naočale i maske).

Regata se može nastaviti prema prethodno definiranom *COVID-19 Planu* (Poglavlje 6.) nakon što nadležni zavod za javno zdravstvo utvrdi da su mjere za javno-zdravstvene mjere uspješno provedene, posebice mjere u nastavku:

- postupanje s osobom ili osobama za koje se sumnja na zarazu COVID-19 kao i postupanje s njihovim bliskim kontaktima;
- popunjavanje obrazaca za identifikaciju kontakata, izolacija bliskih kontakata (vidi Poglavlje 19.) sve dok se ne objavi prestanak Zdravstvene hitnosti od međunarodnog značaja (*COVID-19 Public Health Emergency of International Concern*). Svi sudionici moraju popuniti PLF obrazac koji će glavni liječnik regate (CMO) i organizator pohraniti u svojoj evidenciji barem jedan mjesec nakon natjecanja;
- podaci u popunjenom PLF obrascu moraju se dostaviti na zahtjev nadležnih zavoda za javno zdravstvo ili istovjetnog tijela u zemlji sudionika u inozemstvu kako bi se olakšalo identificiranje kontakata ako se potvrđeni slučaj COVID-19 pojavi nakon završetka natjecanja;

- informacije o simptomima bolesti i podaci kome se javiti ako se u narednih 14 dana razviju simptomi bolesti COVID-19, dostavljeni su svakom sudioniku;
- čišćenje, dezinfekcija i zbrinjavanje opasnog otpada.

19. Identifikacija bliskih kontakata (izloženost visokog rizika)

Svaki sudionik koji je bio u bliskom kontaktu s osobom za koju se sumnja na zarazu za vrijeme regate:

- mora se odmah identificirati nakon što se potvrdi sumnja na zarazu COVID-19 i prijaviti glavnom liječniku regate (CMO);
- mora se smjestiti u samoizolaciju u vlastitom smještaju (hotel/soba) sve dok se ne dobiju rezultati testiranja sumnjivog slučaja (mjere koje se primjenjuju u slučaju pozitivnog rezultata opisane su niže u tekstu); i
- mora se klasificirati kao kontakt **visokog rizika** ili **niskog rizika**.

Daljnje smjernice dostupne su na [www.who.int/publications-detail/global-surveillance-for-human-infection-with-novel-coronavirus-\(2019-ncov\)](http://www.who.int/publications-detail/global-surveillance-for-human-infection-with-novel-coronavirus-(2019-ncov)).

Osoba koja se klasificira kao „**bliski kontakt uz izloženost visokog rizika**” jedna je od navedenih osoba:

- osoba koja dijeli smještaj s osobom za koju se sumnja da je pozitivna na virus SARS CoV-19, odnosno s osobom kod koje je potvrđena zaraza virusom (npr. boravak u istoj hotelskoj sobi);
- osoba koja je bila u izravnom kontaktu na udaljenosti manjoj od 1 metra u trajanju duljem od 15 minuta, ili koja je bila u zatvorenom prostoru s osobom za koju se sumnja da je pozitivna na SARS-CoV-2 odnosno s osobom kod koje je potvrđena zaraza (za sudionike regate ovo može uključivati saslušanja žirija, sastanke, sastanke voditelja timova itd.);

- osoba koja je sudjelovala u zajedničkim aktivnostima s osobom za koju se sumnja da je pozitivna na SARS-CoV-2 virus odnosno s osobom kod koje je potvrđena zaraza virusom na obali ili na moru (npr. na brodu regatnog odbora, na sudačkom čamcu, na sastanku žirija);
- osoba koja je putovala u istoj grupi;
- osoba koja je objedovala za istim stolom (za sportaše i njihove članove tima ovo može uključivati i rad u istom prostoru u kampu);
- osoba koja je član lokalnog tima koji je čistio sobu za sastanke ili hotelske sobe;
- zaposlenik restorana koji dostavlja hranu sudionicima događanja;
- trener, član žirija ili druga službena osoba koja je dala izravne upute osobi kod koje postoji sumnja na infekciju; ili
- osoba koja je prateće medicinsko osoblje ili druga osoba koja pruža izravnu skrb osobama za koje se sumnja da su pozitivne na SARS-CoV-2 virus ili osobama kod kojih je potvrđena zaraza.

Sudionici koji ne ispunjavaju definiciju osobe koja predstavlja bliski kontakt visokog rizika klasificiraju se kao osobe **s izlaganjem niskog rizika** te se na njih primjenjuju sljedeće mjere:

- moraju popuniti PLF obrazac uz navođenje svojih podataka za kontakt i lokacija na kojima će boraviti u narednih 14 dana;
- moraju im se pružiti informacije i savjeti o simptomima i načinu prenošenja bolesti;
- moraju pratiti razvoj simptoma COVID-19 bolesti, uključujući pojavu povišene tjelesne temperature bilo koje visine, kašlja ili nedostatka daha, unutar 14 dana od dana zadnjeg izlaganja;
- moraju se odmah staviti u samoizolaciju i moraju kontaktirati glavnog liječnika regate (CMO) u slučaju pojave bilo kojeg simptoma respiratornog oboljenja za vrijeme regate;

- moraju se odmah staviti u samoizolaciju i kontaktirati glavnog liječnika regate (CMO) i svoja nadležna tijela za javno zdravstvo u slučaju pojave bilo kojeg simptoma unutar 14 dana nakon održavanja događanja. Ako ne dođe do pojave simptoma unutar 14 dana od zadnjeg izlaganja, smatra se da osoba koja je ostvarila kontakt neće razviti COVID-19 bolest.

Bliske kontakte za vrijeme događanja može biti teško identificirati, a ako dođe do raširene transmisije virusa, tada se svi sudionici mogu smatrati „bliskim kontaktima visokog rizika” jer su bili izloženi visokom riziku.

20. Postupanje s kontaktima osoba za koje se sumnja na zarazu virusom SARS-CoV-2

Nadležni zavodi za javno zdravstvo provesti će procjenu rizika zajedno s glavnim liječnikom regate (CMO) kako bi se identificirali svi kontakti, i kako bi se izdale upute prema pripremljenom *COVID-19 Planu* dok se infekcija ne potvrdi laboratorijskim testom (vidi Poglavlje 6.).

Svi sudionici regate koji ispunjavaju uvjete definicije osobe „bliskog kontakta visokog rizika” (vidi Stranicu 39.) moraju ispuniti PLF obrazac (vidi **Prilog** na Stranici 48.) i moraju ostati u izolaciji u svojim sobama, a poželjno bi bilo da su smješteni u za to predviđenim ustanovama izvan marine u skladu s uputama nadležnih zavoda za javno zdravstvo i uputama navedenim u *COVID-19 Planu* (vidi Poglavlje 6.) dok ne budu poznati rezultati laboratorijskog testiranja osobe za koju se sumnja da je pozitivna na virus SARS-CoV-2. Obrasci moraju sadržavati podatke za kontakt kao i lokacije na kojima će osoba boraviti narednih 14 dana.

Svi sudionici moraju biti obaviješteni o sumnjivom slučaju za vrijeme regate.

U slučaju pozitivnog laboratorijskog testa:

- svi bliski kontakti visokog rizika moraju ići u karantenu u trajanju od 14 dana; dok se
- osoba za koju se sumnja da je pozitivna na virus SARS-CoV-2 mora staviti u samoizolaciju u skladu s uputama nadležnog tijela.

Mjera karantene treba slijediti smjernice Svjetske zdravstvene organizacije za karantenu za pojedince u kontekstu zaraze COVID-19 te može uključivati sljedeće:

- aktivni nadzor koje će obaviti zavodi za javno zdravstvo u trajanju od 14 dana od dana zadnjeg izlaganja;

- dnevno praćenje zdravstvenog stanja (uključujući mjerenje tjelesne temperature neovisno o njenoj visini, kihanje, kašalj ili poteškoće s disanjem);
- poštivanje uputa fizičkog distanciranja od barem 1 metra, kao i ograničenja kretanja (npr. izbjegavanje socijalnih kontakata i putovanja); i
- dostupnost za vrijeme aktivnog nadzora.

Svi kontakti (visokog i niskog rizika) osobe kod koje je potvrđena infekcija moraju se odmah staviti u samoizolaciju i moraju kontaktirati glavnog liječnika regate (CMO) (i svoje nadležno tijelo za javno zdravstvo ako su se već vratili u svoju matičnu državu) uslijed pojave simptoma unutar 14 dana od dana zadnjeg izlaganja. Ukoliko ne dođe do pojave simptoma, smatra se da osobi ne prijete rizik od zaraze.

Provedba specifičnih mjera za smanjenje rizika od zaraze može se prilagoditi u skladu s procjenom rizika pojedinačnih slučajeva i uputama nadležnog zavoda za javno zdravstvo.

21. Prijavljivanje slučajeva nadležnim zavodima za javno zdravstvo

Nadležni zavod za javno zdravstvo mora se uvijek obavijestiti o svakom slučaju sumnje na zarazu COVID-19 na regati. Glavni liječnik regate (CMO) mora odmah obavijestiti nadležno tijelo za javno zdravstvo u matičnoj državi sudionika (ili njegov nacionalni olimpijski odbor ili nacionalni sportski savez) o svakom sumnjivom slučaju koji je identificiran za vrijeme natjecanja, kao i o poduzetim mjerama.

Ako nadležno tijelo za javno zdravstvo utvrdi kako su primijenjene mjere uspješno provedene, sudioniku se dopušta povratak u matičnu državu.

Obavezno vodite evidenciju o poduzetim mjerama.

22. Čišćenje, dezinfekcija i zbrinjavanje otpada u slučaju pojave bolesti COVID-19

Treba provoditi stroge mjere čišćenja i dezinfekcije prilikom postupanja s COVID-19 slučajem. Sobe i prostorije oboljelih i njihovih „bliskih kontakata“ moraju se očistiti na način da se slijede protokoli za čišćenje i dezinfekciju u skladu s lokalnim smjernicama ili *World Sailing Medical Guidelines for International Team Coach*) koje su dostupne na <https://www.sailing.org/medical/index.php>. Površine lokacije gdje se održava natjecanje moraju se temeljito očistiti s toplom vodom i deterdžentom uz korištenje uobičajenih dezinfekcijskih sredstava (npr. otopina natrijeva hipoklorita). Nakon što pacijent koji je u samoizolaciji napusti prostorije, osoblje u zaštitnoj opremi, koje je obučeno za čišćenje kontaminiranih površina, mora temeljito očistiti sobu ili prostoriju za samoizolaciju. Posteljinom, priborom za jelo i otpadom iz sobe za izolaciju ili prostorije u kojoj je boravila osoba za koju se sumnja da je pozitivna na virus, mora se rukovati kao da su kontaminirani u skladu s procedurama za zbrinjavanje infektivnog otpada (npr. kante za otpad s poklopcem itd.) Nadležni zavodi za javno zdravstvo, glavni liječnik regate (CMO), zdravstveni tim(ovi), hotelsko osoblje i organizatori jedriličarskog natjecanja moraju stalno razmjenjivati informacije o osobama kojima je izrečena mjera izolacije ili samoizolacije.

23. Sanitarni materijal i oprema

Nacionalno zakonodavstvo regulira sastav i količine medicinske opreme za sportska događanja. Potrebno je osigurati dostatnu količinu medicinske opreme za slučaj izbijanja zaraze COVID-19 u skladu s najnovijim popisom predloženih medicinskih zaliha za COVID-19 Svjetske zdravstvene organizacije. Većina opreme trebala bi već biti dostupna u zdravstvenoj stanici same regate. Međutim, Svjetska zdravstvena organizacija također preporučuje nabavu i druge opreme za koju je malo vjerojatno da će se naći u zdravstvenoj stanici regate, a za koju HJS predlaže da je nabavite uz suradnju s nadležnim zavodom za javno zdravstvo. Detaljne informacije dostupne su na:

[www.who.int/publications-detail/disease-commodity-package---novel-coronavirus-\(ncov\)](http://www.who.int/publications-detail/disease-commodity-package---novel-coronavirus-(ncov)).

Poželjno je pripremiti *Osobni preventivni paket* za svakog sudionika koji se može sastojati od: paketića jednokratnih maramica i plastičnih vrećica za njihovo odlaganje, male plastificirane kartice s ključnim informacijama za prijavu bolesti, zaštitne kirurške maske koju sudionik treba koristiti ako osjeća simptome bolesti (groznica, kašalj, nedostatak daha), malog pakiranja maramica za ruke na bazi alkohola, sredstva za dezinfekciju ruku, malog pakiranja jednokratnih plastičnih čaša i toplomjera.

Organizatori također trebaju razmotriti mogućnost da svakom timu dostave toplomjer i evidencijski list/poveznicu (link na web-stranicu regate) za mjerenje tjelesne temperature sportaša, koja će se svaki dan dostavljati glavnom liječniku regate (CMO).

24. Period nakon završetka regate

Nakon završetka natjecanja, nakon što se sudionici vrate u svoja boravišta, organizatori moraju preispitati ishod događanja i odlučiti o možebitnim naknadnim postupcima. Moraju se povezati s tijelima za javno zdravstvo i razmijeniti informacije o svim pacijentima koji su pokazali simptome bolesti. Možda će biti potrebno (zbog kliničkih razloga i prema Međunarodnim zdravstvenim propisima) obavijestiti matične države inozemnih sudionika koji se vraćaju u svoju zemlju o bilo kojoj infekciji COVID-19 za vrijeme natjecanja. Organizatori također moraju biti spremni da o rezultatima testiranja koji su dobiveni nakon regate, posebice ako postoji aktivni prijenos bolesti u zajednici, obavijeste sudionika i gdje je moguće, njegov nacionalni sustav za javno zdravstvo.

Hrvatski jedriličarski savez je u bliskoj komunikaciji sa World Sailing Medical Commission, Hrvatskim olimpijskim odborom i Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo, kako bi pomno nadzirali dinamiku ove pandemije i savjetovali protumjere. Pozivamo vas da nas obavijestite želite li organizirati bilo kakve izravne konzultacije između organizatora natjecanja i naših zdravstvenih službi. Također vjerujemo da je vrlo važno pružiti najnovije zdravstvene savjete sportašima i njihovim timovima koje su postavljene na stranicama HJS <https://www.hjs.hr/> i web-stranicama World Sailing na: <https://www.sailing.org/medical/index.php>

Prilog

Uzorak obrasca za praćenje kontakta (*Personal Location Form - PLF*)

Ispunjavaju ga svi sudionici događaja

Ime u putovnici ili drugom osobnom dokumentu:

Vaša stalna adresa (ulica / grad / poštanski broj / država):

Vaša adresa tijekom regate:

Vaš telefonski broj:

Vaša email adresa:

Zemlje koje ste posjetili ili boravili u zadnjih 14 dana

Da li ste u posljednjih 14 dana:

DA NE

imali bliski kontakt s bilo kime kome je dijagnosticirana COVID-19 bolest?		
pružili izravnu njegu oboljelom od COVID-19 bolesti?		
posjetili ga ili boravili u zatvorenom okruženju s bilo kojim bolesnikom s COVID-19 bolešću?		
radili u neposrednoj blizini ili dijelili istu prostoriju s oboljelim od COVID-19 bolesti?		
putovali zajedno s oboljelim od COVID-19 bolesti u bilo kojoj vrsti prijevoznog sredstva?		
živjeli u istom domaćinstvu s bolesnikom oboljelim od COVID-19 bolesti?		